

אסלאם יסודני – אלימות וטרור

רפאל ישראלי

אסלאם יסודני, מהו?

ראשית, לעניין המינוח. ישנם מלומדים המכנים את האסלאם המיליטנטי, שכל העולם טועם את נחת זרועו מדי יום, כאסלאם פוליטי. אך אין אסלאם לא פוליטי, לפי שהתיאוריה הפוליטית שלו קשורה קשר הדוק אל השריעה, והשאפה ליישם את השריעה בחיי יום-יום מחייבת להחילה גם על החיים הפוליטיים, הלאומיים והקהילתיים מבית, והבינלאומיים מחוץ. יש הקוראים לו, כמונו במאמר זה, אסלאם יסודני, תרגום של המושג הנוצרי "פונדמנטליסטי", על שם התנועות הנוצריות הרווחות בחגורת התנ"ך בארה"ב מזה כמה עשרות שנים, והפונות ליסודות (פונדמנטליזם) של הדת, כלומר כתבי הקודש הכלולים – על פי תפיסתם – בשתי הבריתות, הישנה והחדשה, והמדלגות על ההיררכיה הכנסייתית המסורתית ועל הפרשנויות השונות, עם שימת דגש על האמונה האישית של המאמין ועל הקשר שלו עם אלוהיו. הקשר הזה ליסודות הדת, במקרה שלנו לקוראן והחדית', על חשבון היסודות האחרים הנתונים לשיקול אנושי, הוא שגם מאפיין את הפונדמנטליזם האסלאמי, מושג שתורגם לערבית רק לאחרונה (אצוליה), ושמצא לבוש עברי נאה במילה "יסודנות". ויש המעדיפים אסלאם רדיקלי או מיליטנטי, או לוחם, או פשוט הביטוי "אסלאמיזם", להבדיל מאסלאם כפשוטו. אולם אין לטעות בכוונה: אין האסלאם היסודני דת אחרת או שונה. הוא דוגל באותם כללים, מכבד אותן מצוות ומעריך את אותם גיבורי התרבות כמו כל המוסלמים האחרים, רק מעט יותר. הוא בוער בלהט מהפכני, ומבקש ליישם את מדינת השריעה במהרה בימינו, בדילוג אחד לאלתר. אין הוא מראה אורך רוח לא כלפי המשטרים הפנימיים שנדבקו בהתמערבות ואינם ששים לאכוף את השריעה, ולא כלפי דימים מבית שיותר מדי הרימו ראש ואינם חיים לפי מעמדם, ולא כלפי הכופרים החיצוניים הנתפסים כצלבנים חדשים, החותרים תחת האסלאם ומבקשים להחריבו, ומכאן הצורך לעמוד כנגדם ולהאבק בהם.

האסלאם היסודני קיים בכל רחבי העולם האסלאמי, והוא פעלתי בדרגות שונות של להיטות ואלימות. הוא הפך לממסד שליט בסעודיה ובאיראן, וגם בסודאן ובאפגניסטן של הטליבן, אך בשאר ארצות האסלאם הוא מתקשר לשלטון כאשר זה נוח להישרדותו, או נלחם בו באורח פעיל, או לכל הפחות שומר על פרופיל נמוך, עם התחככות בגבולות החוק, כדי מצד אחד לא להביא על עצמו כליה, ומצד שני להיות פעלתן ולהראות בשטח. ביסודו, נסמך האסלאם היסודני על שולחנם של הפוריטאנים החנבלים, וכך הדבר בסעודיה שם אסכולה זו היא המובילה רשמית בממלכה, תחת שם מחדשה – עבד אל-והאב. אולם במקומות אחרים בעולם האסלאמי, הגם שהאסכולה השליטה היא חנפית, מאלכית או שפייעית, יוצרים הפונדמנטליסטים קבוצות מאורגנות היטב, להוטות ומסורות, עד כי הם לעיתים נראים על-ידי המדינה כאנטי-ממסד שיש להילחם בו, להוציאו מחוץ לחוק, ולפעמים גם לחסלו. בהסתמך חכמי היסודנים בעיקר על הקוראן והחדית', הם מדמים עצמם לחנבלים הקפדניים, ולכן הם מוציאים עצמם לעיתים מהסמכות הדתית הממסדית בארצם ועושים דין לעצמם. באין האסלאם הסוני, בניגוד לשיעי, נתון להיררכיה כנסייתית, הרי שגם אם המופתי הראשי של אל-אזהר, הממונה על-ידי נשיא מצרים, נחשב לסמכות הפורמלית העליונה, כמין רב ראשי אצלנו, להבדיל, משרה אליה נבחרים לאו דווקא גדולי חכמי ההלכה, הרי יוקרתם, למדנותם וסמכותם האישית של פוסקים יסודנים, לעיתים עולה על שלו. השיח' יוסוף קרדאווי למשל, חכם הלכה רדיקלי שלא מצא עצמו משרת את הממשל המצרי, בשל עמדותיו המיליטנטיות ותעוזתו הפסקנית בענייני דת ומדינה, מדיניות חוץ והיחסים בין האסלאם לשאר העולם, גלה לקטר (פרדוקסאלית, אחת הפתוחות, הממוערבות והמודרניות מבין מדינות ערב, שם גם נולדה רשת הטלביזיה אל-ג'זירה, ה-C.N.N של העולם הערבי), והיה לשם דבר שכל היסודנים משחרים לפתחו ולמוצא פיו.

מאורעות השנים האחרונות, של פעולות טרור ראוותניות נגד ישראל והמערב, טשטשו את הגבולות בין אסלאם יסודני לבין ההמונים הנסחפים אחריו בהתלהבות אין

פרופ' רפאל ישראלי הוא מורה וחוקר באוניברסיטה העברית. פרסם ספרים רבים בנושא האסלאם והמזרח התיכון. חבר מערכת נתיב.

ק. כי מי יוכל לקבוע מי מבין המוני האדם המתלהמים בראש חוצות, לרבות ילדים חסרי תבונה והבנה, הצועקים סיסמאות נגד המערב וישראל, שורפים דגליהם ובבואות מנהיגיהם, או מחלקים ממתקים להצלחת מבצעי הטרור המצמררים של המוסלמים, נמנה על מחנה היסודנים או על

האסלאם היסודני קיים בכל רחבי העולם האסלאמי, והוא פעלתני בדרגות שונות של להיטות ואלימות. הוא מבקש ליישם את מדינת השריעה במהרה בימינו, בדילוג אחד לאלתר. יש המעדיפים להבדילו מאסלאם כפשוטו. אולם אין לטעות בכוונה: אין האסלאם היסודני דת אחרת או שונה. הוא דוגל באותם כללים, מכבד אותן מצוות ומעריץ את אותם גיבורי התרבות כמו כל המוסלמים האחרים, רק מעט יותר. המנהיגות באסלאם היסודני היא מכרעת, זוהי מנהיגות מורדת, לאו דווקא מצטיינת תמיד כלמדנית, אבל פופולרית ומסורה, ששירות הציבור שלה נר לרגליה

בניגוד לממסד הדתי, שלעיתים הוא מושחת וכנוע לממשל שהוא משרת ושבו הוא תלוי להתמנות למשרותיו (קאדים, מופתים), המנהיגות היסודנית צומחת מאליה ללא מינויים וכיבודים, רוכשת את מעמדה ללא תארים אלא בזכות עבודתה ולפעמים למדנותה, והסמכות הכריזמטית הנוטפת ממנהיגיה. משובב לב לצפות בפשטות הליכותיהם, ביושרם שאין עליו עוררין, והקרבת נוחותם האישית למען הציבור אותו הם משרתים והאידיאות שהם מאמינים בהן. חיזמיני, באיראן, היה כזה, הוא אמנם הגיע לעמדתו מתוך למדנות חדשנית שהביאה אותו למרום ההיררכיה השיעית, אבל רבים הם בעלי תואר איאתוללה אחרים שלא זכו להישג המנהיגותי שלו. עם כל היותם נערצים, והציבור שלהם מתרוץ סביבם כחסידיים סביב רבם, להבדיל, הם אינם מתנשאים ואינם מוותרים על אורח חיים פשוט ונגיש, ונותרים שקועים בענייני ציבור. כאן הפוליטיקה היא תמצית עיסוקם, כי עניינם בחיי היום יום של האנשים, בהמצאת תשומות להשקעות בחברה ובמצאית תשובות למכאובים, בהדרכת תועי דרך, בגיוס חברים לארגונייהם, בלחימה בפשע ובבניית ממסד שלעיתים הוא אנטי ממסד, ועל כן הוא נרדף על-ידי המדינה האסלאמית המודרנית. טלו שוב את חיזמיני למשל. בשל דעותיו וכתביו שריתקו מיליונים, הוא נאלץ לגלות מארצו בשנות ה-60, מפאת האופוזיציה הגלויה שהוא הציב לשאה, וחי בגלות נגף שבעיראק במשך 15 שנה, שם פיתח את תורתו ורכש אלפי תומכים ומעריצים שיצקו מים על ידיו. עד שבסוף "הסכס" שלא החזיק הרבה מים, בין השאה לבין צדאם חוסיין, הכוכב העולה של הבעת' העיראקי, הוא אולץ לגלות משם לפרבר פריסאי, נופל לה שטן, משם נקרא לעמוד בראש המהפכה האסלאמית ב-1979.

קשה לתאר מהפכה בולשביקית בלי נוכחותו של לנין בפטרורגד העומד בראש המורדים, או מהפכה קומוניסטית בסין ללא הנהגתו הצמודה ודרך החתחתים המסוכנת שהלך בה מאז דזה דונג במשך 15 שנה עד שזכה להכרזו על הרפובליקה העממית בסין. שני המנהיגים לחמו ממש בכוחות אדירים גדולים וחזקים מהם שעמדו להם למכשול, ולעיתים אך כפסע היה בין הניצחון לבין אובדן מוחלט שלהם. אך, בסופו של דבר הם הכריזו על המהפכה ולחמו כדי לאכוף אותה. ואילו באיראן, מנהיג דתי גולה, שדרשותיו הוצבות להלכות מוכרות ומושמעות במסגדים, מוציאות מיליונים לרחוב ומחוללות מהפכה כמעט ללא שפיכות דמים הזוכה לתמיכה פופולרית עצומה, כמעט ללא מלחמת אזרחים. בעוד קודמיו הדגולים הכינו את המהפכה בבית והובילו אותה, הוא כתב על המהפכה שלו והטיף לה, אך לא יכול היה להיווכח בעצמו בהתרחשויות שהביאו להתפרצותה. וכאשר הגיע לטהראן בסופו של תהליך, והשלטון העליון מוגש לו על טס של כסף, והוא מתקבל כמושיע על-ידי ההמונים, ובפי כל השם המפורש של "האימאם", משל היה ה"אימאם הנעלם" שמגלה פניו, וקהל עצום צובא

זולתם? יתרה מכך, כאשר קוראים את התמיכה המפתיעה והעיוורת של העיתונות המרכזית, מעט סופריה ובעלי טוריה המשכילים והנושאים תארים אקדמיים, בפעולות הטרור ההמוניות ובתוצאותיהן המזעזעות, אזי יש מקום לתמוה, אם לא ניטשטשו הגבולות בין אלה לבין אלה, ועולם האסלאם בכללותו נגרף בסערת היסודנות, לבד מאלה שבשלטון, הפוחדים לאובדן כוחם. ניכר כי ההבחנות הללו, שהפכו למצוות אנשים מלומדה בארצות המערב, וגם אצל חוגי שלטון בארצות האסלאם, המבכרים לשבח את האסלאם בכללותו על היותו "דת של שלום", לעומת עוכריו היסודניים, לא באו אלא ליתן להם מוצא לגנות בפומבי את מעללי הטרור וזוועותיו, מבלי להיגרר להאשמות כוללניות בל יטיחו בהם כי הם "אנטי-אסלאמיים".

המפתח במנהיגות

מנהיגות באסלאם היסודני היא מכרעת. זוהי מנהיגות מורדת, לאו דווקא מצטיינת תמיד כלמדנית, אבל פופולרית ומסורה, ששירות הציבור שלה נר לרגליה.

חברתית כדי להגדיל את מספר תומכיו, והוא עשה חיל לא מבוטל. אלא שהוא היה ונותר מנהיג רוחני בלבד, שלא טבל מעולם בפעילות מנהיגותית שלטונית, ולכן נותר מרוחק, "נקי" מחשד, ואיש עצה, פשרה ופישור בין יריבים, הגם שדעותיו האסלאמיות, וראיית מדינת ישראל כאדמת ווקף שיש לגואלה מידי הציונים, מן הסתם לא נשתנו. זוהי הדרך השקטה, דרכם של האחים המוסלמים במצרים, למשל, שבמקום להתעמת עם השלטונות, ובכל פעם להאסר או להתחסל, ואחרי כן להתחיל הכל מבראשית, מעדיפה להגביר חיל וכוח על-ידי פעילות חברתית וכלכלית שגם מיטיבה עם החברה וגם בונה מאגר של רצון טוב בקרב הציבור, שביום פקודה יתייצב, גם פוליטית אם צריך, לימין הארגון.

**ניתן לקחת לדוגמה גם מנהיגים
אסלאמיסטים בישראל, כמו השיח'
דרוויש שהקים את התנועה
האסלאמית, או השיח' ראיד מאום
אל-פחם. אלה הם שני טיפוסי
מנהיגים המייצגים בזעיר אנפין את
המתחולל בעולם האסלאמי
כולו בימינו**

האחים במצרים הבינו מזמן, כי פעילות מיליטנטית חסרת מעצורים עלולה להביא להשמדתם, כפי שקרה בשנות ה-70, כאשר קבוצה פורשת קיצונית שהנהיגה טרור במדינה חוסלה ממש פיזית, והגימאעת (חבורות) כמעט נעלמו בשנות ה-90. האחים, שארגונם חזק ובעל מסורת של קרוב למאה שנה, הגם שהוצאו מחוק לחוק כארגון פוליטי, והם אינם רשאים, שלא כבישראל, להשתתף ב"בחירות" הנערכות שם, רישומם ניכר בכל מקום, עיתונייהם מופיעים ונמכרים ופעילותם החברתית ניכרת. למשל, כאשר לפני שנים אחדות, הוכתה קהיר ברעידת אדמה, שמפאת הבנייה הקלוקלת הותירה מאות הרוגים, הממשל חסר האונים לא עשה הרבה לגאול את קורבנות הרעש. אך האחים המוסלמים היו שם, הציבו שולחנות לרישום וקליטה של משפחות שונתרו ללא קורת גג, והן הובלו וטופלו במוסדות של האחים. ילדים נלקחו למסגדים, להמשך חינוכם ברוח מסוימת, וארוחות חמות חולקו לאומללים. צוותי רפואה מתנדבים של האחים היו שם להושיט סיוע וטיפול, והייתה תחושה כללית כי האנטי-ממסד שלהם יעיל ולכן פופולרי בהרבה מן הממסד הרשמי הכושל שלא עשה הרבה. וברור לאן נוטה החיבה הציבורית, או לאן יפנו האנשים אם פעם תהיה מצרים דמוקרטית. זה קרה גם בירדן ובאלג'יריה, ואפילו ברשות הפלשתינית.

לצפות בו או לגעת בכנף בגדו, היה זה לאחר ש"מהפכת הקסטות" המדהימה שלו הצליחה. לו רצה, היה מיד מכריז על עצמו כמייסד שושלת חדשה, כנשיא או כראש ממשלה, ומתרווח לו בארמונותיו הרבים של השאה, שעתה בא תורו לגלות, יורש את שלטונו ומתגדל כאחד משליטי עולם. אך הוא בחר בתואר "מנהיג רוחני" או "מדריך עליון" למשטר, נשאר ספון בדירתו הצנועה בקום, שם קיבל גדולי עולם על מחצלת ישיבה ברצפת הדירה. בעידן הטלביזיה, בו הכל משודר ונקלט מיידית, התנהגות זו לא חמקה מעיני הצופים שרק הוסיפו להעריצו ולרוממו, מפאת ההשוואה הבלתי נמנעת שעשו עם חיי הפאר של השאה היוצא ופמליותיו.

וכמעט עם עלייתו לשלטון פלשו כוחותיו של צדאם לאיראן והעמידו את מנהיגותו של חזמיני במבחן. ולא זו בלבד שהעם התגייס בהתלהבות עצומה מאחוריו, ומסר את נפשו להגנה על הרפובליקה האסלאמית החדשה, אלא המנהיג המשיך לשדר נאומי דם ואש והקרבה, דרש עוד קורבנות של מאמץ ויזע, והבטיח עוד מאבק כדי לייצא את המהפכה. ונראה שהעם העדיף סגנון זה של הנהגה והאמין בו יותר מאשר הבטחות על הרפורמות והתחזיות הוורודות והמהפכה הלבנה של השאה. זהו סודה של המנהיגות הפופולרית הכריזמטית. נכון שאפשר לייחס את ההצלחה הזו לאופייה של השיעה וליכולתה לספוג סבל כחלק מן האידיאולוגיה שלה, אך עובדה היא כי לא היה מנהיג אחר שהצליח לחולל את המהפכה, ומאז מותו של חזמיני נראה כי מתחולל, בלשון מקס וובר, תהליך של רוטיניזציה של המהפכה. מנהיגים פופולריים כאלה בלטו גם באסלאם הסוני, אם כי הם לא רדפו את השלטון או לא יכלו, מבחינה מבנית, להשתלב בו. מנהיגים כאלה, כמו קרדאווי, סייד קוטב, או אחמד יאסין, השיחים נשואי הפנים שהנהיגו רוחנית את המונייהם, או אפילו אוסאמה בן-לאדן וסגנו זואהירי, או מוסעב זרקאווי מירדן, שוויתרו על חיי שקט ורווחה, המביאים כסף ותהילה, כמו במקרה של קרדאווי, והעדיפו להתגורר במערות ולהיות רדופי הפצצות ותחת סיכון חיסול מתמיד, למען אמונותיהם. למרות הסתייגותנו מן הזוועות שמנהיגים שטניים אלה מחוללים, אי-אפשר שלא להתפעל מעוצמת אמונתם, ממסירותם לתפקידיהם כפי שהם רואים אותם, ומן הבזו לסכנה ולמוות העולה מתוך תפקודם.

ניתן לקחת להדגמה גם מנהיגים אסלאמיסטים בישראל, כמו השיח' דרוויש שהקים את התנועה האסלאמית, או השיח' ראיד מאום אל-פחם, שהיה גם ראש עיר מצליח שם במשך עשור שנים. אלה הם שני טיפוסי מנהיגים המייצגים בזעיר אנפין את המתחולל בעולם האסלאמי כולו בימינו. דרוויש, לאחר התנסותו הקצרה בתחילת דרכו, וישיבתו בבית הסוהר על צבירת נשק ותכנון מעשי חבלה בישראל, הכיר במגבלות יכולתו לפעול תחת משטרה של ישראל הפוקח עיניים חשדניות, והחליט לפעול בדרכים שאינן אלימות בעליל, אלא בדרך של חינוך (דעווה) ופעילות

שסיפק מופת לסוג זה של מנהיגות, והיה נערץ על ראיד, עד שחוסל על-ידי ישראל בקיץ 2004, ניסה לברוח מהליכה כזו על החבל הדק על-ידי יצירת השניות הפיקטיבית בין מנהיגות מדינית/רוחנית, כביכול, למנהיגות צבאית/מבצעית בשטח. הוא קיווה, כי כמו השיח' משעל בדמשק, שהיה קרוב להתחסל בירדן, וישראל בטיפשותה החיתה אותו וגם שחררה את יאסין בעבורו ואפשרה לו לתכנן עוד מעשי רצח אין-ספור נגד ישראלים, הוא יישאר חסין לתגובה, למרות נאומו ההסתה שלו נגד ישראל והיהודים ומעשי רצח שנתן אישור להם ובעבורם ישב בכלא הישראלי. עד שגם הוא בא יומו.

יסודי המניעים האידיאולוגיים

מקורן של כל התהפוכות הללו, שמזמן לזמן פוקדות את העולם האסלאמי ומותירות אותו קרוע וחלוק עם עצמו? מתמיד היו חילוקי דעות על אופן ביצוע יסודות בדת ויישומן, ותעדנה האסכולות השונות כמאה עדים, אם כי המסר האינקלוזיבי של כולן מנע סדקים רחבים יותר בשורות המאמינים. גם העובדה שכל אחת מן האסכולות העמיקה שורשים באזור גיאוגרפי מסוים נתנה מספיק מרווח מחיה בתוך אחידות הלכית ומוסדית מכדי שאיש יחוס במחלוקת כלשהי עם השכנים המוסלמים במרחב האסכולה האחרת. כלפי חוץ, כמו בימי החג', הכל הופיעו כמוסלמים ללא הבדל ביניהם. גם היום, כאשר בן-לאדן או ח'מנאי פונים במסרים כלשהם, הם אינם מייחדים אותם לאסכולתם, או במקרה של איראן רק לשיעים הסוגדים לאמאם הנעלם השנים עשר, אלא לכלל המוסלמים. הרי חזימיני קרא למהפכה אסלאמית עולמית, לא שיעית מקומית, וכך גם ראשי הקאעידה במרכז אסיה, מנהיגי נהדת אל-עולמא' באינדונזיה, או אבו-סייאף בפיליפינים. אולם, בכל זאת, אלה הם יחידים בעלי סגולות של מרדנות, חשיבה עצמאית, חדשנות ואומץ לב, אשר מעלים רעיונות, מייסדים תנועות ופורצים דרכים חדשות, אלא שדרכם תמיד להכחיש כי הם מחדשים משהו, חליה, שמא יתפסו בחטא הבידעה (חידוש), רחמנא ליצלן, וכולם טוענים שהם מחזירים את בשורת האסלאם למקורותיה ולימי הנביא והראשידון (ארבעת הח'ליפים הראשונים), אז נחל האסלאם את שיא הצלחותיו. רבים פורצי הדרך הללו, מימי הביניים ועד היום, אשר קראו לשוב לשורשים והמליצו על הגייהאד כדרך להשגת המטרה. החשובים שבהם היו אבן תימיה שחי תחת שלטון הממלוכים, במצרים ובסוריה, ואבן כת'יר.

אבן תימיה, שכמו יורשיו היום נתבע ונכלא על דעותיו וכתביו, מת לבסוף בכלא דמשק, לא לפני שהותיר רישומו על הוויכוח הדתי, שהתלהט מדי פעם, עד לימינו. הוא קרא לשוב לטוהר הראשוני של האסלאם, כמו בימי הנביא והראשידון, לבער את החידושים והחיקויים שפלו לאסלאם שלא בטובתו, לשים קץ לפולחן הקדושים ולחג'

סוג המנהיגות השני הוא של ראיד מאום אל-פחם, המשמש כיום גם ראשה הבלתי מעורער של התנועה האסלאמית הצפונית בישראל. בהיותו ראש העיר, הוא לא חיכה להקצבות ישראליות לפיתוח, ולא עמד ויילל על אפליה, אלא גייס את האמצעים הדרושים מתוך משאבי הכפר או מבחוץ, הנהיג את הזכאת, שמאז שקמה מערכת המיסוי המודרנית בעולם האסלאמי, היא הפכה לתרומה ולא עוד למס של האסלאם הקלאסי, וקם לעשות לביתו. הוא הצליח לאסוף תרומה גדולה מן הזמר הבריטי שהתאסלם, קט סטיבנס (מעתה יוסוף אסלאם), והקים בו מרכז אסלאמי לתפארת, ובו לא רק מסגד ומדרשה, אלא גם מרכזי ספורט, מחשבים, עזרה רפואית ואגודות צדקה למינן. בהיותו ראש העיר הנבחר, הוא בנה לו מובלעת מוסלמית בתוך ישראל, ועל-ידי שורה של חוקי עזר עירוניים, שהפרידו את המינים בביה"ס, אפילו בתחנות הסעה נפרדות, אסרו מכירת אלכוהול בעיר ותעלו את המרץ האישי והציבורי של הקהילה לכיוונים יצירתיים ובונים, חיזק את אחיזתו בעיר, ובאמת לא היה ראש עיר אהוב כמותו, ונתן זינוק גדול לפיתוחה ולהפיכתה למרכז אזורי. די היה לצפות באיזו דרך ארץ תושבי העיר פונים אליו, ובאיזו סבלנות ודאגה הוא מטפל בענייניהם ומתיר להם גישה ישירה אליו ללא פקידות ומחיצות בדרך, כדי להבין את סודו. בד בבד, הוא גם טיפל בענייני הווקף המוסלמי בכל הארץ, הקים אגודות צדקה, תמך בפומבי בלוחמי החמא"ס האסלאמי המיליטנטי ועסק בשיקום אתרים אסלאמיים שחרבו. כה הוכרע על-ידי עומס עבודתו, בפרט כאשר הקים את אגודת אל-אקצה, שתחת חסותה הוא כנראה הסתבך עם החוק, אם לשפוט על-פי משפטו, עד כי פרש מראשות העיר והוא מתמסר כל כולו לפעילות האסלאמית.

מנהיגות כזו, הבלתי תלויה באחרים, גם מרשה לעצמה להקצין אידיאולוגית ולנקוט עמדות עצמאיות ואבסולוטיות. ראיד עמד בראש המאבק כנגד השתתפות תנועתו בבחירות לכנסת, כי אז הנבחרים היו צריכים להישבע אימונים למדינת ישראל ולחוקיה, בעוד בבחירות המקומיות ראש העיר הנבחר מנצח על מובלעתו האסלאמית. הוא גם אשר הביא לפילוג התנועה, כפי שתואר לעיל, עורך את עיתונה, מנהל את המכללה האסלאמית שהוא הקים, ראש לאגודת אל-אקצה, ומפיח חיים בכל אגודות ה"צדקה" שהוא הקים תחת ידו. צריך לציין, שלהבדיל מבן-לאדן הנלחם בשטח ממש, ומדרוויש השקט הממתין לשינויים בדרכי נועם, ראיד הלהוט ונטול הסבלנות נוקט דרכי ביניים, בהן הוא תומך בדרכים אלימות, אם לשפוט על-פי עידודו את החמא"ס, אם כי הוא עצמו ניהר מהשתתפות ישירה במעשי טרור. הוא פעיל בהקמת אגודות "צדקה" ומכוון את הכנסותיהן גם לארגוני טרור, אם לשפוט על-פי ההאשמות המופנות נגדו במשפטו, אך בהתכתבותיו המסועפות שנתפסו לצורך ניהול ההליך נגדו, הוא מתפתל בלשונו וברמזיו כדי שלא ייתפס וידו במעל. גם שיח' אחמד יאסין, מנהיג החמא"ס מעזה,

של המיעוט המוסלמי שם כיום עתיד להאיץ תהליך זה. מצרים תחת סאדאת בעשור ה-70, להבדיל מעבדול נאצר לפניו, אבה להיענות וללכת בדרך זו, אלא שלא הספיק לוותר לאסלאמיסטים מעבר להפיכת השריעה למקור עיקרי (לא בלעדי) לחוקי מצרים, ולחוקק את חוק הבושה (קאנון אלעיב), שמתנגדו התהלכו בחוצות וצעקו: "עייב, עייב, קאנון אלעיב" (בושה, בושה חוק הבושה), על שום שאסר כל גילוי חיבה של בני זוג בציבור, ודחק את החופש האישי המועט שעוד נותר, לפינות חשוכות ובלתי מקובלות.

**הדרישה להחלת חוקי השריעה,
בארצות סף כמו מצרים, אלג'יריה,
פקיסטן או ירדן – רבה. אלא
שהשליטים אינם נשמעים להם. כי
לו נשמעו, הם היו קורבנותיהם
הראשונים, או היו מאבדים את
תמיכת המערב, המקיימת את שלטונם**

ביעדר היענות לדרישותיהם, כמו כאשר הנשיא סאדאת פנה נגד היסודנים בסוף דרכו, כינוי החברה כג'אהילית מתפשט, והסימנים המעידים הם בדרך כלל אימוץ סממנים מערביים, מה שנראה ליסודנים כזניחת הערכים המוסלמיים, מיעוט ביקור במסגדים ושינון הקוראן והחדית, מנהגי לבוש מתיירניים, עירוב המינים בבתי הספר וברחוב, דיסקוטקים ומוסיקת פופ המזינים את היצרים של הצעירים, התפשטות צריכת האלכוהול, סרטים פורנוגרפיים הנחשבים אם כל חטאת (המהפכה האיראנית שהסתיימה בהדחת השאה, הוצתה על-ידי שמועה שבעיר עבדאן צפו צעירים בסרטים פורנוגרפיים, הקולנוע הועלה באש ו-400 איש ואישה נספו). והמנהיגים, במקום להרתם ליישום השריעה כדי לשים קץ להשחתת המידות הזו, מנציחים את המצב כדי לשמור על שלטונם. אזי, בעיני היסודנים, חברה מושחתת כזאת, המזכירה את החברה המכאית בימי הנביא, שסירבה לקבל את מסרו ופנתה לו עורף, ושטמה אותו ורדפה אותו, נאלץ להגר ממנה אל מדינה, להתחיל חיים חדשים, לבנות שם בסיס של מאמיניו ונאמניו, ולבסוף לחזור כדי להכניע את מכה מבפנים. אשר על כן, משהוכרזו על-ידי היסודנים מדינה, חברה, מנהיגות או תקופה כג'אהיליה, זהו אות שצריך להגר ממנה כדי לשוב ולהכריעה מבחוץ, לערוך מלחמת רידה (נגד האפיקורסות) אם צריך, ולבסוף להחזירה לחיק האסלאם. ברם, מה פירושה של הגירה, מתי, לאן, באלו נסיבות ועד מתי? בשנות ה-70 הייתה קבוצה זעירה של יסודנים במצרים, שלקחו את הדברים כפשוטם, היא קבוצת אל-היג'רה וואל-תכפיר (ההגירה והחשבת האחרים לכופרים), כלומר כדי לתת מסד אידיאולוגי איתן להגירתם,

החלופי לירושלים, לשליטים לחדול משחיתותם, ובאופן כללי לשוב ליישום קפדני ופוריטאני של האסלאם, כמו בקודקס החנבלי. אבן תימיה גם העז לגעת בתחום התיאוריה המדינית של האסלאם, תחום שלא היה שגור אצל הוגים מוסלמים מאז מורדי, וקבע כללים ללגיטימיות של השליט. גם תלמידו, אבן כתיר ואחריהם אל-ג'וזויה, שזכו לכינוי "ניאו-חנבלים", על חידוש הלהט הפוריטאני שנראה שנשחק מימי אבן חנבל, הלכו בדרכו וגם פיתחו את מושג הג'אהיליה בקונטקסט המתגלגל שלו. אבן תימיה, שהצר על כך שהמונגולים המתאסלמים מהלו את דתם החדשה עם מנהיגיהם ומנהיגים זרים מיובאים, לא הגיע עד כדי דה-לגיטימציה של השליטים שלהם או של הממלוכים שלפעמים תמכו בו, ולרוב הושיבו אותו בבית האסורים. אבל הוא, ובייחוד יורשיו, פיתחו את עניין האווירה הג'אהילית ששררה בחברה, וקראו להדק את יישום השריעה כדי להצילה מהידרדרות וניוון. עניין זה ישמש מרכיב מרכזי בתורותיהם של מוודי הפקיסטאני, וסייד קוטב המצרי, הם אברי היסודנות האסלאמית במאה ה-20, אשר ירחיקו לכת בפיתוחו עד כדי יצירת התנגשות אמיתית בינם לבין השלטונות. לדידם, נוצרה הקבלה גמורה בין תקופתם לתקופת הנביא, אשר על כן לא רק האבחון של מחלת הדור כדמוי-ג'אהילי ישים למצב, אלא גם התרופה בה נקט מוחמד – כלומר ההיג'רה – טובה בכל מצב ובכל עת, מהיות פתרונויותיו של מוחמד, המושלם שבברואים וחותרם הנביאים, גם הטובים שבפתרונות על-פי הגדרה. מה פירוש הדבר בהקשר המודרני של מדינת-לאום, משעה שאין עוד שליטה מרכזית של חליפות? בעידן החדש, מעוררי סוגיית הג'אהיליה, העניקו ב"נדיבות" ובפזרנות-מה את התואר לכל חברה מוסלמית אשר בעיניהם שררה דרכיה ולא דבקה בשריעה, ו/או נשלטה, כמו רוב המדינות האסלאמיות בימינו, על-ידי מנהיגות בלתי-לגיטימית מפאת שאיננה נוהגת על-פי כללי השריעה או שהשריעה איננה מהווה מקור יחיד לספר החוקים. בסעודיה אפשר לקבוע שזהו המצב, אך למרות זאת יסודנים משתמשים באלימות נגדה משום שהיא מתירה ל"צלבנים החדשים" האמריקניים לחנות בתוכה. אבל בארצות-סף כמו מצרים, אלג'יריה, פקיסטן או ירדן, בהן היסודנים חזקים והיו זוכים אולי בשלטון שלם ובאכיפת השריעה, או לפחות בשותפות בו לו נתנו להם ביטוי, רבה הדרישה להחלת חוקי השריעה, אלא שהשליטים אינם נשמעים להן. כי לו נשמעו, הם היו קורבנותיהם הראשונים, או היו מאבדים את תמיכת המערב, המקיימת את שלטונם, או במקרה של תורכיה היו מאבדים את סיכוייהם להצטרף לאירופה המאוחדת. ואין זה דבר של מה בכך, כי אפילו בעיני המפלגה היסודנית השולטת באנקרה, אין משאת הנפש האירופית חשובה לעצמה, אלא כאמצעי להוסיף עוד 70 מיליון מוסלמים לאוכלוסיית 20 המיליון שנמצאת כבר שם, ולרזו על-ידי כך את אסלומה של אירופה, באשר הריבוי הטבעי המהיר

הם היו חייבים להודיע כי הם נוטשים משום שהאחרים כופרים, בדיוק כפי שהנביא עשה בשעתו, אך עתידים לחזור, בחיל וברוח. הם היגרו פיזית אל המדבר, שם התארגנו בחבורות קטלניות וערכו מדי פעם פעולות נועזות לתוך הערים, בחינת העיזות שבימי הנביא, עד שב-1975 הם רצחו את שר ההקדשים המצרי, מקורבו של סאדאת, אל-ד'הבי, ואז הוכרזה עליהם מלחמת חורמה עד שכלו פיזית מן הארץ, ושאריותיהם נפוצו לכל רוח.

**רוב המוסלמים המהווים יעד לדעווה
האסלאמית מצויים בערים ובכפרים,
מנהלים את חייהם ואת המאבק
היומיומי על מחייתם בתלות גמורה
בחברה הסובבת ובשלטונות ארצם**

אל-זוואהרי המצרי, סגנו של בן-לאדן, הלך במסלול דומה, בצרפו את הגייהאד האסלאמי שהוא הקים והנהיג במצרים אל אל-קאעידה, ובוותרו על משרה ומעמד מכובדים של רופא בקהיר כדי להצטרף לבן-לאדן לחיי סכנה בהרי אפגניסטן, משם הוא ממשיך לתכנן את הגייהאד שלו נגד אויבי האסלאם. כך עשה גם בן-לאדן עצמו שהותיר את חיי העושר והרווחה שהוא ירש מאחוריו, והקדיש את הונו בדלא-נידי לארגונו ולמלחמה בממסד הסעודי, כדי להשליט את השריעה בארצו, אך הפעם ללא נוכחות סוככת של האמריקנים. עצם בחירת המושג אל-קאעידה (בסיס), פירושו היה לספק לארגונו מקום חליפי להגירה אליו מאימת החברה הג'אהלית שהוא וחבריו נמלטו ממנה כדי למצוא מחסה ולבנות בסיס להתקפת נגד על ארץ המוצא, דבר שהוא עושה בהצלחה ובמסירות גדולים. הבסיס הוא לא רק פיזי אלא גם מטפורי, כי הוא נקודת ההתחלה החדשה, כמו של הנביא במדינה, ממנה יזנקו הוא ואנשיו לכבוש מחדש את ארצות האסלאם ולהחזירן למוטב, ואחרי כן יהיה כל העולם פתוח בפניהם. אם כן ההגירה כתרופה לג'אהליה איננה חלום בהקיץ, אלא תוכנית מעשית שהקיצוניים שביסודנים מתכננים אותה בכל פינה נידחת אפשרית שתיתן להם מחסה מפני השלטונות או האמריקנים הרודפים אחריהם. פינות כאלו אותרו לא רק באפגניסטן ובאזור הספר של פקיסטן מאז נפילת הטליבן, אלא גם בתימן, בעומאן, בגבול איראן-עיראק (אנצאר אל-אסלאם), בסודן, ובהרי אלג'יריה, שהגישה קשה אליהם, סמכות השלטונות המקומיים רחוקה ובלתי-אכיפה, והשבטים השהים שם, שהם גורם מתמרד בעצמו נגד סמכות השלטון, מוכנים, תמורת טובות הנאה נאות, להסתירם ולהגן עליהם. השלטונות הרשמיים, לבד מכינוי המורדים

הללו "ח'אריג'ים" ("פורשים"), על שם הפורטיטאנים הקנאים מתחילת האסלאם, אינם נראים מסוגלים לעשות דבר, או אולי פוחדים על נפשם שמה יקוממו נגדם את כלל האוכלוסייה המגוננת בדרך כלל על היסודנים, הנלחמים על עקרונות, מפני השליטים הנאבקים לשמר את משרות השלטון שבידיהם.

עניין הג'אהליה כמחלה, והגירה כתרופה לה, הוא פנימי כי הוא נוגע לחברה ולמשטר ולתיקונם דרך השריעה והחזרת האסלאם לימיו הטובים כמקודם. השאלה כיצד לנהוג בחברה שהוכרזה ג'אהלית, אם אין נכונות ללכת בדרכם הקיצונית של אנשי התכפיר שהתנתקו כדי ליצור להם בסיסים חדשים במדבר החרב מאדם ומשם לזנק בחזרה ולכבוש את היעד לאחר הפלת המשטר הג'אהלי. אחרי הכל, רוב המוסלמים המהווים יעד לדעווה האסלאמית מצויים בערים ובכפרים, מנהלים את חייהם ואת המאבק היומיומי על מחייתם בתלות גמורה בחברה הסובבת ובשלטונות ארצם, שמשפקים לחם מסובסד, עבודה, חינוך ושירותי בריאות, פרימיטיביים ככל שיהיו. אשר על כן, אין לצפות מאנשים חסרי אמצעים ומטופלים במשפחות שיקומו, יניחו הכל מאחוריהם וירצו למדבר להתבודד ולהתנתק, על מנת לשוב בעת כלשהי בעתיד. על כן, דרכם של רוב הארגונים ליצור את הניתוק וה"הגירה" מן החברה החוטאת, באופן רוחני מבפנים, משהו כמו קהילות חרדיות בישראל החיות בשולי החברה למרות שהן נצרכות לשירותיה, אך מתרכזים באזורי מגורים מיוחדים להם, מקימים מוסדות משלהם לצדקה ולעזרה הדדית, ובאים במגע עם החברה והמשטר רק כאשר זה הכרחי. כל זה, כצעד ביניים ומעבר, עד שאפשר יהיה לקומם מחדש את הח'ליפות. ושוב כמו אצל החרדים אצלנו, להבדיל, החיים מתנהלים ביום-יום על-פי השריעה, נשמעים להוראות השיח' ונמנעים מהתחככות עם חוק המדינה כדי שלא יאלצו להישפט בפני מוסדות המשפט שלה שלא על-פי חוקי השריעה. אם כן, מובלעות יסודניות כאלו מחזיקות את שירותיהן בעצמן בחינוך, בבריאות, ברווחה ובצדקה, אם כי הן נשארות תלויות ברבים משטחי החיים בחברה הכללית סביבם, ממנה ביקשו להתנתק רוחנית.

הגלובליזציה של השיח' האלים

הארגונים היסודנים מטפחים רשימות של עולמא' ומטיפים כלבבם כדי לחנך ולהגביר תעמולה, במה שנחשב לאחת המחויבויות שלהם - הדעווה. רשימות אלו אינן משקפות בהכרח את הממסד, כמו למשל השיח' קרדאווי שהוא גיבורם של היסודנים, בעוד אנשי הממסד הסוני מתעלמים ממנו וגם רודפים אותו. הם נסמכים על טברי ואבן אל-כת'יר שכבר הוזכר כתלמידו של אבן תימיה, לפרשנות הקוראן, ולעידן המודרני נושא הערצתם הם סייד קוטב וסעיד חווא. באשר לחדית', הם מצטטים את ארבעת האוספים האמינים ביותר, הידועים

תמונותיו נפוצות בחוצות, וגם באמצעי התקשורת משדרים את סיפוריהם כמופת של חיים ומוות. הואיל והאמונה השוררת היא כי הם יושבים לבטח בגן העדן, בקרבה אינטימית לכסא הכבוד, ומתעלסים עם העלמות שחורות העין שציפו להם, רבה הקנאה בהם בקרב צעירים אחרים, אשר אין תמה כי יחפצו ללכת בדרכם.

**עם התפשטות תופעת האסלאמיקה
(מה שנקרא בטעות ה"מתאבדים"),
בקרב צעירים מוסלמים המוכנים
להקריב את עצמם, בדרך של ג'יהאד
אישי, למען אלה, גם גלריית
הגיבורים גדלה לבלתי הכר**

לחברה הג'יהאדית ולהגירה ממנה ישנו גם היבט חיצוני, המתייחס אל העולם הסובב ולא למדינות האסלאם גופן. נוצר פרדוקס: לו הייתה ההגירה מותרת רק לארץ אסלאמית אחרת, כהשלמה עם הציווי המוסלמי כי על מוסלם לדור תחת שלטון האסלאם כדי לקיים את דתו כהווייתה, אזי לא היו מקומות רבים בעולם בהם היסודנים "המהגרים" היו מוצאים מחסה עד שיצאו להתקפת הנגד כדי לכבוש מחדש את חברתם. כי רוב ארצות האסלאם, בהיותן נשלטות שלא על-ידי השריעה, היו מסרבות לתת להם מקלט, באשר הם היו מסכנים את נותני החסות להם. מאידך, הרי רוב היסודנים שברחו מארצם מחמת רדיפת השלטונות, בידעם שכמעט אין ארץ מוסלמית שתתן להם יד חופשית להתארגן כדי להסתער בחזרה נגדה, חיפשו עד עתה, וקיבלו, מקלט בארצות מערביות דמוקרטיות, שם הם יכולים לרקוח את תוכניותיהם, להטיף את הדעווה שלהם באין מפריע, לגייס תומכים ואפילו לאמן אותם בנשק, לאסוף תרומות כסף, אם בהישענם על קהילות מוסלמיות מקומיות, או בנצלם טוב ליבם או תמימותם של אנשים המותרים בטענות שווא ל"מטרות צדקה". אך דא עקא, אלו הן ארצות אויב מבחינה דוקטרינרית, כי בהן נמצא בדיוק האויב המזוהה על-ידי היסודנים כמועמד למלחמה ולחיסול. את פתרון הדילמה מצאו היסודנים המהגרים על-ידי כך שקבעו היתר לגור בדאר אל-אסלאם באורח זמני, משעה ששם יש להם חופש פעולה טוב יותר מאשר בארצותיהם, וזוהי עובדה מוכחת; אבל לאחרונה, בפרט לאחר אירועי 11 בספטמבר, ההגירה עצמה נחשבת לאקט של ג'יהאד רוחני, כי כדי להגביר כוח בארצות נוכחותם הם זקוקים למהגרים מוסלמים נוספים, אשר בגלל ריבויים הטבעי המהיר עתידים להוות אחוזים גבוהים יותר ויותר מן האוכלוסייה. הרי מטרת המוסלמים המהגרים איננה

כזיחה (-נכון, אמיתי), בפרט אלה של בוכארי ומוסלם. בענייני אמונה (עקידה), הם הולכים אחרי אבן תימיה וכמה מתלמידיו, בעיקר ג'יוזייה, שחיבורו על העולם הבא הוא נר לרגליהם. רבים המוסלמים הרדיקלים שחוזרים לחסן אל-בנא, מייסד האחים המוסלמים במצרים וכן מוודודי הפקיסטני, שגם הוא הוזכר כבר לעיל, והמצרי מוצטפא סיבאעי, שהיה מנהיג האחים ויסד את הענף הסורי שלהם. בכלל, מאז שאסד האב עשה טבח באחים המוסלמים בחמה שבסוריה, בו נספו למעלה מ-20,000 נפש ב-1982, היא שנת פרוץ מלחמת לבנון, ומאז הנותרים נכנסו למחתרת, עלתה קרנם כקדושים מעונים בקרב אחיהם בכל אתר, תוך ציפייה כי ישונו לפעול כשתחלש ידו הכבדה של המשטר עליהם. הם גם מכבדים את היסודן העיראקי מוחמד אחמד אל-רשיד (שמו הספרותי של המלומד עלי עבד אל-מונעים צאלח) ואת ההוגה ההודי מוחמד בכר. גם מטיפים כמו תילימסאני במצרים, שנודע לתהילה על דרשותיו המסעירות ועל עימותו הטלביזיוני עם הנשיא סאדאת בו היכה אותו שוק על ירך, שייכים לרפרטואר הזה. השיח' המצרי העיוור, אבו-קישק, שמומו עוד הוסיף לו כריזמה, גם הוא נכלל בין השמות הנערצים הללו, וכאשר מת ב-1986, הרבו לצטט את דרשותיו וכתביו בכל רחבי העולם היסודני האסלאמי. זהו חזיון נפרץ לראות במשרדיהם של ארגונים אסלאמיים כרזות צבעוניות, לצידן של ערימות קלטות, וידאו ואודיו, של כל הכבודה הזאת, מחולקות חנים אין כסף כחלק מן הדעווה, או במחירים סמליים בגלל ערכן ה"חינוכי". לצד הנערצים הותיקים, כמו חסן אל-בנא וסייד קוטב, מוודודי והשייח'ים שלטוט והודיבי ממצרים, עז א-דין אל-קסאם, שעל שמו נקראות פלוגות החמא"ס, והשיח' מוחמד אבו אל-נצר, ה"מדריך העליון" הרביעי של האחים, נוספו לאחרונה בן-לאדן, יאסין, זוואהרי וזרקאווי לגלריית המצוטטים, כגיבורי שטח אם לא כחכמי הלכה, שבזכותם מאבק הג'יהאד נמשך בכל עוז. כמו כן מכבדים האסלאמיסטים לוחמים שמתו כשהידים למען האסלאם, כעז א-דין אל-קסאם שהוזכר כבר, או שחושפים עצמם לסכנה של נפילה בקרב, כבן-לאדן, אבו-סייאף או זרקאווי. כי למרות שאלה לא נודעו בשל למדנותם או תרומותיהם ההלכתיות, כמו קרדאווי או סייד קוטב, הרי חיי ההקרבה שלהם הפכו למודלים נערצים לחיקוי על-ידי הצעירים, שנשבעים בהם, לומדים את תולדותיהם ואת אופן מותם ומשתדלים להיות כמותם. עם התפשטות תופעת האסלאמיקה (מה שנקרא בטעות ה"מתאבדים"), בקרב צעירים מוסלמים המוכנים להקריב את עצמם, בדרך של ג'יהאד אישי, למען אלה, גם גלריית הגיבורים גדלה לבלתי הכר. מאות שהידים כאלה, לרוב צעירים (ועתה גם נשים ונערים ממש), כבר עלו על המזבח הזה, ועוד היד נטויה. כל אחד מהם מקליט את עצמו בטרם יצא למשימת ההרג, קורא את כתב מותו בהנחה שיאזינו לו אחרים שילכו בעקבותיו. משפחתו משמרת את "מורשתו",

לאמץ את ערכי המערב ולהשתלב בתרבות ארצות המקלט שלהם, אלא לשנות אותן ולאסלם אותן לבסוף. אם כן, מטרתם משתנה מחיפוש מקלט נוח זמני להניח את ראשם עד שהמשטרים המושחתים של ארץ מכורתם יעברו מן העולם, להקמת מולדת קבע חדשה אשר על ידי אסלומה והפיכתה לדאר אל-אסלאם, תהפוך היא עצמה לבסיס ממנו תצא התקפת הנגד נגד ארצות המקור.

הפלישה השלישית של האסלאם לאירופה

אין האסלאם היסודני מוגבל עוד לארצותיו בלבד, לפי שבשני העשורים האחרונים הוא היטיב לחדור לעולם המערבי בכלל, לארצות אירופה בפרט עד שהיה לאיום ממשי עליהן. בתחילה, הגיע האסלאם ליבשת ההיא לאחר מלחמת העולם השנייה כדי למלא את שורות כוח האדם הגברי שנכחד במוראות של היטלר, בדיוק בשעה שהיבשת ההרוסה הייתה זקוקה לשיקום ולכוח עבודה בונה. הבאים נקראו אז "עובדים זרים", בהנחה שלאחר השלמת מלאכתם ישובו כלעומת שבאו. אך הם התיישבו והולידו בנים, וצימחו דור שני ושלישי, שלא רק חשב על התיישבות קבע אלא גם ביקש לעצב את התרבות המארכת בדמותו וצלמו. עד כדי כך שהאיום הנשקף מהם נדמה היה לפלישה אסלאמית שלישית, לאחר שני התקדימים הקודמים שאך בקושי נחלצה אירופה מהם: הפלישה הימית מצפון אפריקה לחצי האי האיברי ולדרום-צרפת במאה השמינית שלקח שמונה מאות שנה להדוף אותה בהליך האכזרי וההפכפך של הרה-קונוויסט; והפלישה היבשתית של העותמאנים במאה ה-15, שכבשו את ארצות הבלקן ועד לשערי וינה הגיעו, עד שנהדפו מקץ כמה מאות שנים עם התפרקותה של האימפריה המוסלמית. מעטים האירופים המתגעגעים לחלום פלצות חדש של צירוף תורכיה לאיחוד האירופי, העלול לקרב את יומה של אירופה ולהפכה ליבשת מוסלמית.

כוחם של היסודנים הולך וגובר, ולא יעבור זמן עד אשר בשל כוחם האלקטוראלי העולה, אף פוליטיקאי נבחר לא יוכל להתעלם מהם ומדרישותיהם, אחרת פשוט לא ייבחר

הלאומיים של ארצות סקנדינביה, יוון ושוויץ או מחיקת מגן דוד מן הדגל הישראלי, לאמץ את לשונם ומנהגייהם כחלק מתרבות המקום (ראה המאבק על הרעלה בבתי הספר בצרפת), להשמיע את צווחות המואזין באישון לילה גם אם זה מפריע את מנוחת האוכלוסייה הכללית, להשתלט על שכונות ולהנהיג בהן אלימות, פשע ופחד עד כי גם המשטרה המקומית איננה מעזה לבוא לשם, וכיוצא באלה, העתיד איננו נראה ורוד כלל ועיקר. בניסיונות הנואשים של שלטונות אירופה לארגן את הקהילות המוסלמיות כדי למתן תחת פיקוח השלטונות, הוכחה אוזלת ידם, באשר כוחם של היסודנים הולך וגובר, ולא יעבור זמן עד אשר בשל כוחם האלקטוראלי העולה, אף פוליטיקאי נבחר לא יוכל להתעלם מהם ומדרישותיהם, אחרת פשוט לא ייבחר. ובעוד אשר באנגליה, מוסלם מהגר (ישנו ארגון מוסלמי יסודני מהגר הקורא לעצמו מוהג'ירון (מהגרים)), שנכנס לפוליטיקה מחפש את דרכו במפלגות הגדולות הקיימות, ומראה סימן של רצון להסתגלות, בשאר אירופה, ישנם דיבורים רמים, ובישראל גם מעשים על הקמתן של מפלגות אסלאמיות מקומיות, סימן לבידול. נקשיב לאחד מאלה, שיח' עומר אל-בכרי, ממוצא סורי שמצא מקלט בלונדון, והוא סבור כי במקום שהמהפכה האסלאמית העולמית תתחיל מהרי אפגניסטן או ממדבריות תימן, אפשר להציתה בלונדון. זה לא רק נותן הצדקה בדיעבד לגלותו לשם, אלא הוא שואף בפירוש להקים את הח'ליפות האסלאמית העולמית על-ידי הפיכתה של בריטניה למדינה האסלאמית הראשונה. לכן הוא קורא לחוקים ולדמוקרטיה הבריטיים, שהרשו לו להתגורר שם, כ"חוקים מזויפים" שנעשו על-ידי ה"קופים בפרלמנט הבריטי", והכריז בפני כתב לה-מונד כי הדגל הבריטי עוד יונף ברמה מעל ארמון האליזה וברחוב דאונינג 10. לדבריו, ה"אסלאם הוא האידיאולוגיה העליונה שבפניה עומד המערב נטול-המוסר כיום", ואתו כל מנהיגי עולם האסלאם הקשובים לו.

ישנו גם היבט יהודי לסוגיה זו. בכל מקום בדמוקרטיית המערביות, בו ישנה קהילה יהודית ותיקה, מבוססת, ובדרך כלל מצליחה, המהגרים המוסלמיים שזה מקרוב באו, מהווים יריב לה. חלק מן ההתנגדות ליהודים הוא פוליטי, משעה שעם כל אירוע במזרח התיכון או במערב בו מעורבים ישראל או יהודים, דרכם של המהגרים המוסלמיים להתפרע, לעיתים באלימות, נגד ישראל. גם היהודים מפגינים בתמיכה בישראל, אך בדרך כלל בכבוד, ביישוב הדעת ובדרך תרבותית. המהגרים המוסלמים פורצים את הגדרות של התנהגות תרבותית, משליטים טרור בקמפוסים, מתקיפים יהודים ומאיימים עליהם, לעיתים גם שורפים, לא רק דגלים ישראלים (ואמריקניים), ודמויות בובה של מנהיגי הארצות הללו, אלא גם בתי כנסת ובתי ספר לעשרות, מחללים מקומות קדושים ליהודים ומשמיעים ביטויים אנטישמיים בוטים. הם צועקים ברחובות כפראי אדם, משליכים אבנים בניצוגיות ישראל, ולולא התערבות המשטרה המקומית, שגם

אם לשפוט על-פי הגידול המהיר באוכלוסיות האסלמיות באירופה, הנועות בין 5 אחוזים בסקנדינביה לבין 10 אחוזים בצרפת, והעלאת רף הדרישות של המהגרים להתחשב ברגשותיהם, לקבל את חגיגה כרשמיים, אולי לשנות את סמלי המדינה שאינם לרוחם (למשל הצלב על הדגלים

האלקטוראלי כדי לנשל את היהודים ממעמדם ולתפוס את מקומם. וככל שאינם מצליחים בכך, מולידה הקנאה עוד שנאה, המתבטאת גם בייבוא הסכסוך המזרח תיכוני לארצותיהם החדשות מחד, ובלחץ פוליטי הנתמך על-ידי מספריהם, להשפיע על מדיניות ארצותיהם מאידך. במצב הנוכחי, בו אירופה מאמצת הלך רוח של ד"מים (ראה ההתנצלויות בפרשת הקריקטורות בפירוש 2006), כלומר להיכנע לתכתיבים מוסלמיים ולאמצם כמדיניותה, כנראה שאין לצפות לשינוי המגמות הללו. ■

חלק ב' של המאמר עומד לראות אור בגיליון ינואר 2008

היא מהוססת, לא יעילה ובאה באיחור, היו הרבה יותר קורבנות בנפש בקרב היהודים. מסעות השנאה הללו, שגברו בשנים האחרונות תחת האינתיפאדה, הם אוניברסאליים, ומתרחשים יום-יום, בדרך כלל ביוזמתן של קהילות המהגרים המוסלמיים, מסידני עד סאן פאולו, מלונדון עד ברלין, מדרבן עד טורונטו. בחלקה השני, נובעת הפעילות השוטמת הזאת, מקנאה ממעמד הפוליטי, הכלכלי, האינטלקטואלי, האמנותי והפרופסיונאלי של היהודים, אשר במהרה עשו דרכם לצמרת בכל התחומים, בעוד הקהילות המוסלמיות הגדולות הרבה יותר, מדשדשות בעוני, בפשע ובטיפוח שנאה. אולם, משהתחילו להבין את כללי הדמוקרטיה שלא חונכו עליהם בארצותיהם, הם מתחילים להפעיל את המכבש

"האסלאם והנאציזם הם היינו הך".

חג' אמין אל-חוסייני

*

"עליכם לדעת כי ההכרח להרוג אמריקנים ויהודים בכל מקום ברחבי תבל הוא חובתו העליונה של המוסלמי על-פי רצונו המפורש של אללה".

מקראת אל-קאעידה, 2007 (The Elqaeda Reader)

*

"...לפיכך אני מאמין היום כי הפעולות שאני נוקט נגד היהודים עולות בקנה אחד עם רצון האלוהים ממעל".

מיין קמפף עמ' 65 (בהוצאה אנגלית, לונדון, 1976)